



SYSSLINGEN

Medlemsblad 4, 2010 Årgång 17

Kallelse

till ordinarie höstmöte med Södra Roslagens släktforskarförening tisdagen den 9 november 2010 kl 19.00 i Åkersberga bibliotek i **nya centrumhuset**.

Förslag till dagordning:

1. Mötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
3. Val av rösträknare tillika justeringsmän
4. Fråga om kallelse till mötet behörigen skett
5. Godkännande av dagordning
6. Kort redogörelse för styrelsens verksamhet under året
7. Verksamhetsplan för 2011
8. Budget och medlemsavgift för 2011
9. Val av tre styrelseledamöter för 2011-2012
10. Val av en revisor för 2011-2012 och en revisorssuppleant för 2011
11. Övriga frågor
12. Mötets avslutande

Efter mötet och kaffet lyssnar vi till Torbjörn Claar som berättar om ”Stinsen i Bråaryd”.

Hjärtligt välkomna! Kaffe med dopp serveras!



Ta med det här numret av Sysslingen till mötet!

Södra Roslagens släktforskarförening

Föreningens adress:

Guckuskovägen 12, 184 35 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande Anita Järvenpää 08-541 338 19

e-post: anita.jarvenpaa@roslagen.be

Sekreterare Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

e-post: cg@roslagen.be

Kassör Ingalill Hallberg 08-540 233 83

e-post: ingalillhallberg@roslagen.be

Ledamot Torbjörn Claar 08-541 377 38

e-post: claar@roslagen.be

Ledamot Olle Kungberg 08-541 753 33

e-post: olle.king@roslagen.be

Ledamot Lennart Djerf 08-540 614 28

e-post: lennart.djerf@roslagen.be

Ledamot Olle Keijser 08-540 693 07

e-post: okeyser@roslagen.be

Revisorer:

Ordinarie Margareta Hultman 08-540 636 75

Lars Lindblad 08-540 659 76

Suppleant Len Blomgren 08-540 603 24

Valberedning:

Sammanställande Olle Sellström 08-540 216 43

Arne Sundberg 08-541 324 55

Marianne Fröblom 08-540 673 64

Programkommitté:

Carl-Göran Backgård 08-540 611 36

Eddy Widborg 08-540 209 79

Jessica Sjölund 08-540 212 78

Åkersbergakommitté:

Eddy Widborg 08-540 209 79

Ingalill Hallberg 08-540 233 83

Arningekommitté:

Mai-Britt Andersson 08-540 216 42

Carl Göran Backgård 08-540 611 36

Vaxholmskommitté:

Gunnar Sjöberg 08-541 320 78

Anita Järvenpää 08-541 338 19

Inger Rydholm 08-541 320 78

Redaktör och ansvarig utgivare:

Susanne Fagerqvist 08-540 653 26

Redaktionskommitté:

Margareta Hultman Inger Rydholm

Arne Sundberg Leif Gannert

Anita Järvenpää Olle Kungberg

Nils Lindgren Ulla Sellbom

Olle Keijser

Hemsideskonstruktör:

Olle Keijser

Åtgifter:

Medlemsavgift 100 kronor

Ungdomsmedlem 25 kronor (under 25 år)

Plusgirokonto: 448 57 91-0

Nya medlemmar:

Sätt in avgiften på vårt plusgirokonto.

Glöm inte ange namn, adress och mailadress!

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år

Bidrag kan sändas till redaktören Susanne Fagerqvist,

Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.

E-post: sysslingen@hotmail.com

Hemsida: www.roslagen.be

För signerade bidrag ansvarar författaren.

Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Redaktionen har ordet

I skrivande stund vräker regnet ned och alla nätuppkopplingar är ur funktion. Hur ska jag få tag på mina artiklar som ligger sparade på nätet och hur klarade vi oss förr?

Hoppas att ni kommer ha mycket nöje med detta nummer. Det innehåller som vanligt lite smått och gott. Här finns bl a en redogörelse över vad Anita och jag gjorde på släktforskar-dagarna i Örebro, en ny artikel av Lisa Jansson och en ny serie av Leif Gannert. Passa även på att klura ut ordleken som Leif knåpat samman. Om inget annat anges så är alla bilder tagna av Lena Sundberg.

Måste också få passa på att tacka alla våra läsare och hela redaktionen för detta år.

Trevlig läsning

God jul och Gott Nytt År önskar redaktionen



Susanne Fagerqvist

E-post: sysslingen@hotmail.com

Innehåll:

Kallelse.....	1
Redaktionen har ordet	2
Ordföranden har ordet	3
Förslag till verksamhetsplan 2011	3
Förslag till budget 2011.....	4
Valberedningens förslag höstmötet.....	4
Släktforskar-dagarna i Örebro 27-29 augusti.....	4
Prisutdelning	5
Museibesök på Gotland	6
Skärgårdsmarknaden i Vaxholm.....	8
Antal döda per år.....	8
Antal döda per församling och århundrade	9
Besöksfrekvensen på släktforskarjouren i Vaxholms bibliotek	10
Ny ”dödslista” redan på gång	11
Gustaf Mauritz och Kata Dahlström	11
Besök av GeneaNet	14
Ordlek.....	15
Nya medlemmar	15
Svar till Ordleken	16

**Nästa nummer av Sysslingen
kommer i början 2011**

Manusstopp 15 december 2010

Ordföranden har ordet

När ni läser detta har höstverksamheten redan varit igång i nästan två månader. Släktforskarstämman i Örebro har redan varit. Nya ”dödskivan” har släppts. Såväl Åkersberga som Vaxholm har kommit igång med månadsmöten, datastugor och jourverksamhet.

Varför inte utnyttja höstrusket till att släktforska? Det är ju perfekt att utnyttja dessa regniga och mörka höstdagar till att besöka arkiven eller åka in till Kungliga Biblioteket och läsa gamla tidningsklipp.

Varför inte ge bort en antavla i julklapp? En av de roligaste julaftnar jag varit med om var det år då jag gav en antavla i julklapp till samtliga närvarande. Jag hade printat ut allt material jag hade i Disgen, tejpade och rullade ihop dem och gjort stora smällkarameller av dem. Det var riktigt roligt att se släktingarna ligga och krypa på golvet och rulla ut sina antavlor.



Trevlig släktforskarhöst!

Anita Järvenpää

Förslag till verksamhetsplan 2011

1. Verka för att öka föreningens medlemsantal.
2. Arrangera medlemsträffar i Vaxholm och Åkersberga.
3. Arrangera aktiviteter som studiebesök, forskarkvällar och liknande på medlemmar-
nas förslag.
4. Bemanna jourhavande släktforskare på lördagar i biblioteken i Vaxholm och
Åkersberga utom i juni-augusti och delta i programmet Jourhavande släktforskare i
Arninge.
5. Arrangera föredrag eller liknande vid föreningens stadgeenliga vår- och höstmöten.
6. Arrangera våravslutning med utflykt och höstavslutning med Lucia.
7. Vid behov och i mån av förmåga hålla nybörjarcirklar och andra kurser.
8. Ge ut fyra nummer av Sysslingen.
9. Verka för att öka andelen Sysslingenmottagare via e-post.
10. Fortsätta sälja Vaxholm-Österåker-CD.
11. Inköpa och installera fler register på föreningens dator.
12. Delta i riksstämma och nationella släktforskardagar samt i eventuellt regionalt och
lokalt samarbete.

Förslag till budget 2011

Intäkter:	
Medlemsavgifter	30 000
CD-skiva	8 000
Summa intäkter	38 000
Kostnader:	
Medlemsanknutna kostnader	18 000
Förbunds- och stämmokostnader	10 000
Avskrivningar inventarier	6 000
Övriga kostnader	2 000
Summa kostnader	36 000
Överskott	2 000

Förslag till medlemsavgifter för 2011

Styrelsen föreslår oförändrad medlemsavgift för 2011, dvs. 100 kr för vuxenmedlem och 25 kr för ungdomsmedlem född tidigast 1986.

Valberedningens förslag höstmötet

Ordförande vid höstmötet

Sekreterare vid höstmötet

Justerare tillika rösträknare

Styrelseledamot till 2012 Omval

Carl-Göran Backgård

Styrelseledamot till 2012 Nyval

Lars Enulf

Styrelseledamot till 2012 Omval

Torbjörn Claar

Revisor till 2012 Nyval

Len Blomgren

Revisorsuppleant till 2011 Nyval

Ulla-Lena Lindström

Släktforskarlagarna i Örebro 27-29 augusti

Fredagen den 27 augusti begav sig vår redaktör, Susanne Fagerquist och jag till Örebro för att besöka Släktforskarlagarna. Första dagen tillbringade Susanne på redaktörskonferens där hon fick värdefulla tips samt knöt kontakter med andra släktforskarlagarnas redaktörer. Självtillbringade jag dagen på en ordförandekonferens som var full med olika anförande med representanter för Sveriges släktforskarförbund, Riksarkivet, Dis m fl.

Det anförande jag hade hoppats få ut mest av hade rubriken ”Genline har blivit en del av Ancestry”. Nu hoppades jag på att få information om vad som kommer att hända med Genline, som i somras köptes upp av det amerikanska företaget Ancestry. Tyvärr gav

informationen väldigt lite. De enda svar vi fick på våra frågor var att verksamheten, tills vidare, kommer att fortsätta som förut.

På lördagen traskade vi runt på stämman och köpte med oss ett antal ”dödsvisor” för att ha i föreningens datorer. Vi lyssnade på Jan Mårtensson som berättade om hur det gick till när ätten Bernadotte kom till Sverige 1810. Det var inte utan att jag var lite avundsjuk på Susanne när hon gick till en föreläsning där Göran Alm, chef för Bernadottebiblioteket, berättade om ”Kungens alla böcker”.

Eftersom jag var utsedd till stämмоombud, fick jag i stället, bege mig till årsstämman. Som vanligt blev det en seg tillställning, som tog hela eftermiddagen i anspråk. Det positiva var att man beslöt sig för att inte höja föreningarnas avgift till förbundet. Det negativa var att valet av styrelse tog flera timmar. Styrelsen valdes till slut genom sluten omröstning.

Kvällen avslutades med middagsbuffé samt underhållning av den begåvade sångerskan Maria Johansson. En del utmärkelser delades ut. Bl a fick programledarna Gunilla Nordlund och Elisabet Renström, på Sveriges Radio, pris för sitt populära program ”Släktband” (se separat artikel).

På söndagen gjorde vi ett nytt besök i mässlokalen innan vi på trötta fötter och huvudet fyllt av en massa intryck begav oss tillbaka hem.

Anita Järvenpää

Prisutdelning

Sveriges Släktforskarförbunds pris - Hederspriset till Viktor Örnbergs minne - utdelades till årets pristagare i samband med Släktforskar dagarna i Örebro den 28-29 augusti.

Pristagarna journalisterna Gunilla Nordlund och Elisabeth Renström fick priset för att man kombinerat sin kunskap och sitt stora intresse för släktforskning med journalistiken och skapat radioprogrammet Släktband, som hittills har avverkat åtta säsonger i Sveriges Radio P1. Prissumman är 10 000 kr.

Sveriges Släktforskarförbund och dess medlemsföreningar gratulerar pristagarna som hälsar till alla släktforskare att de är mycket glada och stolta över att ha få mottagit släktforskarnas eget pris.

/ Sveriges Släktforskarförbund

Den 20 september 2010 startar en ny omgång av Släktband.

Insideraffärer och brott mot datalagen var anklagelsepunkter som 1800-talsmänniskan inte ens kunde föreställa sig. På samma sätt kunde människor i andra tider göra sig skyldiga till brott som vi idag står förundrade inför brottet att vara arbetslös, att resa omkring utan tillstånd, att organisera sig fackligt eller kritisera kungen. Men vissa brott är sig lika och betraktas med samma allvar, nu som då.

I en ny upplaga av Släktband kommer vi bland annat att berätta om människor som kom i klammeri med rättvisan. Genom att synliggöra deras öden speglas också människosynen vid varje tidsperiod.

Om du har funnit öden som du tror skulle passa i den här serien får du gärna höra av dig till

Släktband:

Sveriges Radio

Släktband

906 15 Umeå

slaktband@sr.se

Museibesök på Gotland

Under en semestervecka i slutet av augusti fick hustru Lena och jag tips om att besöka ett museum på norra delen av Gotland i närheten av Lärbro. Evys Museum.

Museet är skapat av en dam i 75-årsåldern som heter Evy Augustsson.

Redan som 14-åring började Evy att samla föremål. Hon fick gåvor från grannar och samlade från sopstationer. Numera blir Evy tillfrågad om hon har intresse av vissa föremål innan de slängs.

Så småningom blev det så mycket material att hon köpte gården intill sitt föräldrahem. Där byggde hon 8 st. små stugor. I dessa byggde hon upp olika miljöer från gårdar på Gotland, främst i trakten av Fårösund.

De små husmodellerna har hon själv byggt. Stenhusen i äkta kalksten som hon vitkalkat.

Dockorna till de olika miljöerna har hon tillverkat tillsammans med en väninna.

I museet finns även en fossil- och mineral-samling samt en stor samling av tomtar.

Har museet något med släktforskning att göra? Ja, för under närmare 40 år arbetade Evy på ålderdomshemmet i Fårösund. Där har hon fotograferat alla boende inklusive deras släktingar och besökare. Dessa bilder finns i album, väl dokumenterade med namn, födelse m.m.

Hon får många förfrågningar från släktforskare som här kan få data om släktingar, främst från området runt Fårösund.

Ja, det här blev en riktig solskenshistoria från ett Gotland, som i övrigt bjöd på både regn och rusk.

Arne Sundberg



EDDYS RUTA

En dag i maj

Lördagen den 15 maj blir det soligt och varmt, det är ju nära den syttende maj och då brukar ju norrmännen se till att vädret är strålande. Då kommer alla släktforskare och deras familjer i både Vaxholm och Åkersberga att ställa stegen till parken vid Rydboholms slott -.-.-

Så började jag presentationen av den kommande Brahedagen. När jag skrev detta var det början av februari och kallt och mycket snö. Och det var knappt att man trodde att det skulle bli vår igen och långt mindre sommar.

Men det blev det. Hela den vecka som slutade med lördagen den 15 maj var kall. Men på fredagens eftermiddag ändrades allt och lördagen blev redan på morgonen vacker – med sol och varmt väder och när vi kom till Rydboholm var det sommar.

Och där stod hon – som en annan Gösta Berling – stolt och ödmjuk – frun till Rydboholm – Elisabeth Douglas född von Essen. Hon mötte oss vid grinden och tog oss med på en underbar och fantastisk vandring genom seklerna. Hon har anledning att vara stolt över detta fina slott - så kärleksfullt omskött och bevarat.

Erik Petersson – en ung trevlig hamletliknande gestalt - berättade för oss om Per Brahe den yngre – kallad vicekungen och det gjorde han med stor känsla och bravur. Inramningen med Kyrkfjärden som bakgrund var bedövande vacker.

Vi hade lotteri och 12 böcker om Braharna följde med deltagarna hem. Efter den andliga spisen vidtog den icke organiserade picknicken i gröngräset alldeles intill borggården och i skuggan av Vasatornet. Det blev precis en sådan dag och en sådan upplevelse som jag hade föreställt mig. Min hustru och jag är oändligt glada och tacksamma över att vi fick vara med om detta. För det tackar vi alla inblandade som gjorde detta möjligt.

Eddy Widborg

Om du vill se bilderna från Brahedagen finns dessa på föreningens hemsida.
www.roslagen.be

Efterlysning 1

Vår bokhylla i föreningslokalen i Vaxholm håller på att ramla sönder. Är det någon som har ett låsbart skåp eller bokhylla med låsbart underskåp som ni vill skänka bort eller sälja till en rimlig penning är vi tacksamma om ni hör av er.

Efterlysning 2

Vi vet att många av er har intressanta berättelser att dela med er av. Tveka inte! Skriv ned dem och skicka in dem till oss! Vi behöver material både till Sysslingen och till vår hemsida. Har ni synpunkter på vad vi skall publicera är vi tacksamma för om ni hör av er.

Julkappstips

Nu är det snart jul igen. Varje år brukar vara lika svårt att komma på vad man skall köpa till folk i julklapp. Varför inte ge bort föreningens CD-skiva i julklapp. Den finns att köpa på vår hemsida www.roslagen.be.

Anita Järvenpää

Skärgårdsmarknaden i Vaxholm



Lördagen den 21 augusti arrangerade Vaxholms hembygdsförening sin årliga skärgårdsmarknad på kajen i Vaxholm.

Södra Roslagens släktforskarförening disponerade tillsammans med Vaxholms hembygdsförening ett bord där vi värvade medlemmar till föreningarna, sålde vår CD-skiva, hembygdsföreningens nya bok "Gator och vägar i Vaxholm", Lena Sundbergs vackra vykort och vår egen lilla lathund.



Folkdansgillet kunde tyvärr inte ställa upp, men musikgruppen "Snabba ryck" spelade medryckande musik. Utöver detta arrangerade man den sedvanliga strömmingsrodden samt demonstrerade lindodling på Hembygdsgården.

Publiktillströmningen var bra. Hembygdsföreningen sålde slut på sina strömmingsmackor och alla verkade vara glada och nöjda.

Anita Järvenpää

Antal döda per år

Några medlemmar jobbade fram till 2009 med att få till underlaget till föreningens CD. Nu har jag "knådat data" och fått fram lite sammanställningar. I några artiklar presenterar jag uppgifterna ur dödböckerna. I framtida nummer kommer liknande sammanställningar att göras även för de övriga. Jag börjar med antal döda per år. Materialet är här uppdelat per församling. Vid kontrollräkning kom jag fram till att 2 poster saknas. De försvann troligen vid hopräkningen av Vaxholm. Totalt finns för Vaxholm 5 olika dödböcker som räknas som var sin församling. Om någon skulle vilja gå tillbaka till originaluppgiften så måste vi ju ange var den finns, då kan vi inte bara säga Vaxholm. Fullt förståeligt, men i detta fall krångligare.

Att Värmdö är med på egen kolumn hade att göra med Ljusterö, om jag minns rätt. Ljusterö tillhörde Värmdö ett tag. Har jag fel hoppas jag denna gissning stryks eller kommenteras på annan plats.

Om nu någon läsare vill se om dödstalen följer krig och farsoter så är det bara att sätta igång med analyser.

Vi kan bara känna oss stolta som åstadkommit så pass många inmatningar, 40.481 poster med uppgifter om dödsfall. Heder åt oss!

Som exempel presenteras här 20-talet år som visar när Bernadotte besteg tronen. Med association till släktforskar dagarna och kronprinsessbröllopet.

För de som vill fördjupa sig i all information finns denna att läsa på vår hemsida.

Årtal	Ljusterö	Ros.-Kulla	Vaxholm	Värmdö	Österåker	Östra Ryd
1800	35	19	44		44	39
1801	38	30	51		57	29
1802	24	19	53		48	31
1803	15	6	56		31	13
1804	18	7	43		51	22
1805	19	17	33		29	19
1806	26	19	47		42	39
1807	37	20	62		30	24
1808	24	19	142		45	46
1809	25	17	264		66	51
1810	14	19	44		65	52
1811	25	19	44		72	51
1812	13	25	61		62	37
1813	22	14	36		38	19
1814	37	15	33		41	36
1815	22	9	50		52	30
1816	29	13	27		39	28
1817	19	21	40		36	26
1818	26	15	48		51	34
1819	31	23	40		43	38
1820	35	27	48		64	39

(I bilaga 1 som börja på sidan 17 ser du hela listan.)

Antal döda per församling och århundrade

En väldigt mycket kompaktare sammanställning än per år, och visar på hur många poster vi har på CD-skivan per århundrade. Kom här ihåg att 1900 innehåller poster bara till och med 1937. 1600-talet är ännu glesare eftersom ministerialböckerna inte hade börjat föras i alla församlingar.

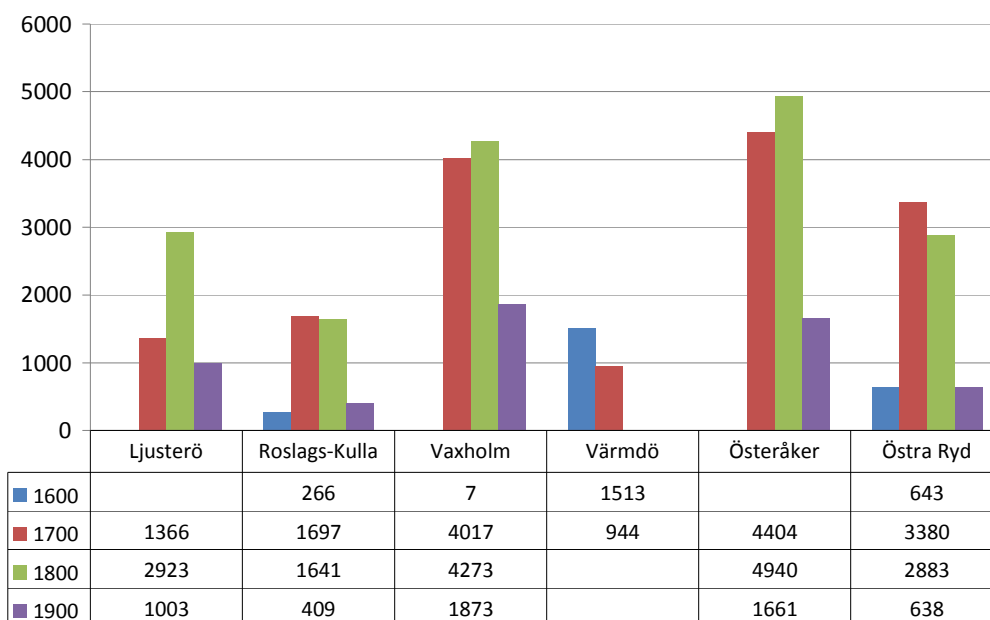
En tanke som slog mig när jag såg siffrorna var hur stort Östra Ryd varit. Det jag idag betecknar som Östra Ryd är inte så omfattande. Men för några hundra år sedan var det

en maktfaktor. Brahes makt var inte bara kunskap. Han hade mycket folk i sitt fögderi också.

I övrigt får siffrorna tala för sig själva och tolkas av dig som läsare.

Leif Gannert

Antal per församling och århundrade



I nästa nummer visas mer av denna sammanställning.

Besöksfrekvensen på släktforskarjouren i Vaxholms bibliotek

I Vaxholm har vi jouröppet samtliga lördagar från september fram till april. Med vissa undantag då biblioteket har stängt. Vi hoppar även över jul- och nyårshelgerna.

En snabb titt i gästboken visar att det under 2008 var antecknat 152 besökare på 36 gånger. För 2009 var siffran 28 gånger och 109 besökare. Samt för 2010 var siffrorna 12 gånger och 43 besökare. Begreppet besökare kan vara lite knivigt att förklara. Det framgår ju inte alltid att jourhavande ingår i siffrorna eller inte. Men om vi gör en snabb huvudräkning så blir resultatet att approximativt 4 personer nyttjar släktforskarjouren varje lördag. Studerar man namnen lite djupare så återkommer vissa rätt så ofta. I de flesta fall har även jourhavande ingått i räkningen.

Om vi lovar varandra lite bättre disciplin i vad gäller gästbokens hanterande så kan vi få fram bättre underlag till kommande år. Jag är inte så säker på att vi värvar så många medlemmar denna väg. Dessvärre är det ingen jämn tillströmning så det kan ju vara en

chansning att glesa ut jourverksamheten. För några år sedan kunde vi ha kö av sådana som ville ha hjälp. Det var länge sedan det drabbade mig. Kan ju vara en diskussionsfråga inför framtiden. Vi kanske skall ha jouden udda eller jämna veckonummer, för att se om det ökar intresset då vi är på plats.

Vad gäller gästbokens användning så tycker jag att jourhavande skriver datum och sitt namn först. Därefter skriver besökarna sina namn vartefter de får hjälp. Om man nu glömmer bort det så kan man som jourhavande skriva in antalet som inte själva skrev sitt/sina namn.

Hoppas någon gör något liknande för Åkersberga. Kommunen är ju 4 gånger större än Vaxholm, men på betydligt större yta. Så jag är inte säker på att det kommer fler till Åkersberga bibliotek. Nu när man flyttar till nya lokaler så kanske man kan åka på det PR-tåget och få lite draghjälp.

Leif Gannert

Ny "dödslista" redan på gång.

Under Släktforskar dagarna i Örebro lanserades Sveriges Dödbok nr 5, 1901-2009. Denna utgåva är kompletterad med 2,5 miljoner avlidna för perioden 1901-1946, som frivilliga medarbetare har registrerat i projektet "Namn åt de döda", vilket innebär att ca 70 % av samtliga döda under de åren ingår. Från 1947 och framåt ingår alla döda, där det för åren 2007-2009 har tillkommit 272 000 avlidna sedan förra utgåvan. Totalt innehåller denna DVD 7 880 000 poster varav det även kan förekomma enstaka poster 1895-1901.

Nu fortsätter projektet. Fr o m 1 september 2010 är vi åter igång och registrerar. Målet är att under 2010-2012 registrera alla döda i de återstående församlingarna 1901-1946, komplettera med födelseförsamlingar och civilståndsdatum där sådant saknas och även rätta felaktiga uppgifter. Likaså skall komplettering av registreringarna 1947-1970 genomföras innan projektet kan avslutas.

Vill du hjälpa till? Går in på www.genealogi.se. Klicka på rubriken "Namn åt de döda" så får du mera information.

Anita Järvenpää

Gustaf Mauritz och Kata Dahlström

I förra numret av Sysslingen berättade jag om min farmors farmors farfar, Johan Petter Dahlström. Johan Petter hade flera barn och ett av dem gick till historien både på egen hand och genom sitt äktenskap. Förutom kyrkböcker och andra arkivhandlingar har jag fått mycket information till den här artikeln från Rut Berggrens bok "Agitatoren Fru Kata" från 1991.

Gustaf Mauritz Dahlström föddes i Vaxholm år 1837. Han började tidigt att arbeta som telegrafist och redan vid 15 års ålder var han anställd som assistent vid Optiska Telegrafan. År 1860 påbörjade han sin utbildning vid Teknologiska Institutet i Stockholm och tre år senare var han färdig civilingenjör. Efter examen fick Gustaf arbete som undersökare av lämplig terräng för anläggande av järnvägar.

År 1874 hade Gustaf hunnit bli en erfaren bankkonstruktör. På hösten kom han till Bångbro för att leda banbygget mellan Bånghammar och Klotten, ett projekt som kommit till på initiativ av patron Carlberg. Gustaf hade svårt att finna en lämplig bostad i Bångbro, så Carlberg erbjöd sig att inhysa honom i sitt hem. Gustaf måste ha gjort intryck på patronen för aldrig förr hade någon blivit inbjuden att bo hos familjen Carlberg. Det hände heller aldrig senare.

Gustaf kom bra överens med familjen Carlberg. Det bjöds ofta in till samkväm i salongen och mer än en gång lyssnade man till högläsning av "Ingenjörn" som de kallade Gustaf. Paret Carlberg hade en dotter, Anna Maria Katarina. Hon kallades kort och gott för Kata och skulle med tiden få en given plats i historieböckerna.

Våren år 1875 konfirmerades Kata och när hon kom hem från kyrkan så gick hon raka vägen upp till Ingenjörn, som låg sjuk efter en svår nervfeber. De två hade kommit att bli goda vänner och Gustaf lyste upp och tackade henne för hennes vänlighet. Under hösten samma år hölls det bal i trakten. Gustaf och Kata dansade galopp och Kata har senare beskrivit hur hon den gången kände en stark dragning till den 21 år äldre mannen.

En kort tid senare förlovade sig Kata med en löjtnant. Efter att ha varit bortrest en period kom fästmannen hem till Katas familj för att fira nyår. Kata såg då sin löjtnant i nytt ljus och kände att de var främlingar inför varandra. Hon vågade dock inget säga. Fadern och fästmannen gjorde upp stora planer. Eklateringen skulle ske i slutet av januari, måttogs på parets fingrar, ringar beställdes och förlovningskortet trycktes och exponerades i guldsmedens skyltfönster. Gustaf Dahlström var under den här perioden som förvandlad och han talade inte ett ord med Kata.



En natt väckte Kata sina föräldrar i sängkammaren och berättade att hon gjort ett misstag. Hon älskade inte sin löjtnant utan det var Gustaf hon ville dela sitt liv med. Modern såg bara skandalen framför sig och försökte avstyra det hela, men fadern tog det med ro och var den som berättade för löjtnanten om vad som skett.

När Katas förlovning var bruten blev Gustaf sitt gamla jag igen. Han lekte med Katas småsyskon som redan avgudade honom. Fyraårige Johan Oscar fick leka i slokhatt och stora stövlar, när Katas syster Cecilia fick kritik försvarade Gustaf henne och han tog hand om hjärtsjuka system Sara.

Gustaf och Kata återupptog sin vänskap. De promenerade och diskuterade böcker de läst. En dag i mars år 1876 när de som vanligt var ute på promenad tog Kata mod till sig. Den 17-åriga flickan friade till Ingenjörn och han svarade genast ja. Gustaf var dock redan förlovad med Sigrid Engdal i Kalmar, men det löftet bröt han snabbt efter Katas

frieri. Löjtnantens ring smiddes om och nya förlovningskort trycktes. I trakten förundrades man över det omaka paret. Den allvarlige och intelligente Ingenjörn och Carlbergs bångstyriga dotter?

Gustaf och Kata gifte sig i Kopparbergs kyrka 10 okt 1878. Gustafs arbete som banbyggare gjorde att de flyttade ofta och de bodde bland annat i Hultsfred, Kalmar, Stockholm och Vaxholm. Barnen kom tätt och Kata kände sig fast i hushållsarbetet. När fjärde barnet föddes anställdes en barnflicka och med tiden kom det att finnas många tjänare i det Dahlströmska hemmet.

Äktenskapet blev enligt Kata lyckligt och fasansfullt på en och samma gång. Lyckligt för att hon när som helst fick umgås med sin älskade. Gustaf var på många sätt en älskvärd och timid man. De hade stort utbyte av varandra och älskade att diskutera litteratur och politik. Fasansfullt var det för att Gustaf visade sig vara en riktig despot. Kata måste klä sig, röra sig, äta och dricka som Gustaf ville och han godtog inga protester. I början led Kata i tysthet men med tiden tog hon själv ton. Sammandrabbningarna blev stora och grälen var lika häftiga som försoningarna. Kata ångrade ändå aldrig valet hon gjort som 17-åring. Gustaf var och förblev den noblaste person hon mött. Hon lär ha sagt: *”Vårt liv blev en kamp mellan tvenne utpräglade viljor, oböjliga, hårda båda två, och dock i grund och botten beundrande varandra och sönderslitande varandra dag efter dag, år efter år”*.

Som tidsandan krävde var Gustaf konservativ och nationalistisk. Om somrarna på landet var barnen tvungna att hylla den svenska flaggan och de radades upp efter ålder och fick stå i givakt när flaggan hissades. Barnen upplevde sin far som myndig, gåtfull och respektgivande, men de fruktade hans tysta ogillande. Gustaf var i grunden barnkär, det hade han ofta visat i umgänget med Katas yngre syskon. Nu när han själv hade barn krävde han dock lydiga väluppfostrade barn och det var endast vid högtider som jul och påsk som han visade faderlig stolthet och glädje.

Vid sidan om banarbetena jobbade Gustaf med en uppfinning som han börjat med tidigt. Han ville utveckla en tågtelegraf som gjorde det möjligt för tåg att kommunicera med varandra även när de var i rörelse. Gustafs främsta mål var att tågtelegrafafen skulle förhindra olyckshändelser. År 1879 fick han patent på sin uppfinning och den demonstrerades för första gången 4 feb 1880 inför några speciellt inbjudna gäster. Uppvisningen gick till på följande vis:

Hälften av de inbjudna gästerna tog plats vid Blägda station, på ett tåg som skulle gå mot Tuna. Vid Tuna station blev den andra hälften av gästerna på ett tåg som skulle gå mot Blägda. Även Gustaf Dahlström fanns på ett av tågen. Det telegrafiska samtalet påbörjades. Det ena tåget mottog order att avgå, stanna vid ett visst stolpnummer och fortsätta. Slutligen avgick de båda tågen från varsin stationsände och gick varandra till mötes. Passagerarna var oroliga och situationen var mycket spännande. De visste ju alla att nu rusade två tåg rakt mot varandra, på samma spår. Det telegrafiska samtalet pågick hela tiden och meddelanden som *”Ären I rädde?”* skickades och besvarades med ett *”Ja, mycke!”*. Tack vare telegrafafen var det dock inga problem för lokförarna att hålla reda på varandra och till slut kom man överens om att mötas mellan stolpe 37 och 38 och båda tågen rullade sakta in på Tuna station. Gustaf gratulerades av det ena tåget och hans tack återsändes genast.

Den 13 februari år 1880 kunde man läsa i Wernamo Tidning:

”En tågtelegraf har uppfunnits af ingenjör G M Dahlström och försökts å Westerviksbanan. Med den kan från ett framrusande jernvägståg telegraferas till hvilken station som helst eller till ett annat å banan i gång varande tåg. Uppfinningen har visat sig vara praktiskt användbar.”

Den officiella invigningen av tågtelegrafen kom fyra månader senare, då kung Oscar II använde den för ett telegram till drottning Sofia under en privat resa från Hultsfred till Norsholm:

”Allt väl. Jag telegraferar från gående jernvägståg med en ny apparat af Ingenjör Dahlström. Hoppas Du mår godt. Ännu ingen underrättelse från Norge. Min resa har varit gynnad och glädjande på allt sätt. Helsningar Oscar.”

År 1886 anställdes Gustaf av Stockholms Södra Spårvägsnät AB för att konstruera spårvägarna på söder. De gamla spårvagnarna drogs av hästar och i branta uppförsbackar fick passagerarna stiga av för att hästarna skulle orka. När Gustaf slutfört sitt arbete med de nya spårvägarna var stockholmarna mycket imponerade.

År 1888 flyttade familjen Dahlström till Visby där Gustaf anlade Visby cementfabrik. Kata blev författarinna och skrev bland annat *”Nordiska hjertesagor för ungdom”*. Hon började även intressera sig för politik och 1893 gick hon med i det nystartade partiet Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti (SAP). Kata blev bekant med Ellen Key, Hjalmar Branting och August Strindberg. Hon blev en av arbetarrörelsens stora agitatorer och åkte land och rike runt på sina agitationsresor. Om Kata Dahlström finns mycket att läsa i litteraturen för den intresserade.

Den 8 maj 1906 avled Gustaf Dahlström efter en tids sjukdom. Jag är inte en av hans efterkommande, men hans bror Christian Fredrik blev min farmors farmors far. ”Ingenjörn” ligger begravd på Vaxholms gamla kyrkogård.

Lisa Jansson

Besök av GeneaNet

Såväl Åkersbergagruppen som Vaxholmsgruppen har haft besök av Laurent Monpouet som är GeneaNets representant i Sverige. Laurent är sedan två år tillbaka bosatt på Resarö och är nybliven medlem i vår förening.

På GeneaNet kan du lägga ut din egen forskning och söka i andras. Det är en tjänst som påminner om Disbyt, men denna är internationell. Det är helt gratis, men du måste registrera dig som användare.

Jag har själv lagt ut mina uppgifter och väntar nu i på att bli kontaktad av andra forskare. Jättespännande!

Gå in på www.genenaet.org så får du mera information.

Anita Järvenpää

Ordlek

Till varje nedanstående påstående finns ett ord på 7 bokstäver. Skriv in dessa ord i rutnätet nedan. Ett nytt ord kommer att bildas i de grå-markerade området. OBS! Samma ord kan förekomma flera gånger.

1. Det blåser kraftigt
2. Gör ungdomar
3. Gör Norge mot Sverige
4. Två dagar före onsdag
6. Hästutrustningar
5. Gör barn ibland
7. Gott till te

Diagonalen: gör bin ibland

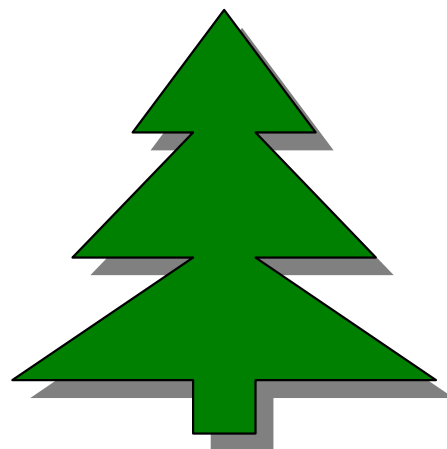
Leif Gannert

Nya medlemmar

Elisabeth Broman	Söderskogsvägen 19	184 95 Ljusterö
Ingrid Lindoff	Kullasundsvägen 1	185 37 Vaxholm
Laurent Monpouet	Ankarvägen 21	185 51 Vaxholm
Inger Larsson	Storängsvägen 15A	184 31 Åkersberga
Hans Berglund	Slussbrovägen 16	184 41 Åkersberga

Svar till Ordleken

S	T	O	R	M	A	R
S	V	Ä	R	M	A	R
G	R	Ä	N	S	A	R
F	Ö	R	R	G	Å	R
G	R	I	M	M	O	R
S	T	I	M	M	A	R
S	K	O	R	P	O	R



En kvinna gick i skogen när hon plötsligt snubblade över en oljelampa. Och när hon gned den så kom naturligtvis en ande fram.

'Får jag tre önskningar nu?', frågade hon.

'Nej, svarade anden. På grund av de dåliga tiderna och devalvering och global konkurrens och sån skit så får man endast EN önskning nuförtiden. Nå, vad ska det vara?'

'I så fall vill jag ha fred i mellanöstern, sa kvinnan och halade fram en karta. Ser du kartan här? Jag vill att de här länderna ska sluta slåss med varandra.'

Anden kastade ett öga på kartan och utbrast:

'Men jösses, damen! De där länderna har ju fajtats i tusentals år! Tror inte att det går att göra något åt det. Jag är bra, men inte SÅ bra! Önska nå't annat.'

Kvinnan tänkte en stund och sa sedan:

'Jag har aldrig lyckats träffa rätt man. En omtänksam och älskande man, som är hänsynsfull, kan laga mat och som står för hälften av hushållsarbetet, som är trogen och en bra älskare och inte tittar på sport hela tiden. Kort sagt, en idealisk livskamrat.'

Anden var tyst en stund och suckade sedan....Få se den där jävla kartan igen.....

Till sist vill vi i redaktionen önska alla läsare en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År

Bilaga 1

Årtal	Ljusterö	Ros.-Kulla	Vaxholm	Värmdö	Österåker	Östra Ryd
1671						10
1672						27
1673						21
1674						28
1675						7
1677						16
1679				82		26
1680				65		27
1681				62		25
1682				55		37
1683				64		15
1684				44		17
1685				43		25
1686				39		15
1687				42		
1688				37		22
1689				52		25
1690		1		83		38
1691		14		91		37
1692		29		81		31
1693		35		74		24
1694		28		90		20
1695		26		85		
1696		18		79		11
1697		64		147		94
1698		41		121		33
1699		10	7	77		12
1700		7	34	70		13
1701		7	13	61		24
1702		10	17	53		6
1703		14	18	50		13
1704		9	12	51		16
1705		38	36	70		25
1706		6	20	41		13
1707		3	21	32		17
1708		14	25	63		26
1709		20	25	65	42	23
1710		59	305	310	186	301
1711		11	15	78	18	18
1712		14	15		14	12
1713		13	15		21	14
1714		16	44		42	23
1715		22	39		60	47

Årtal	Ljusterö	Ros.-Kulla	Vaxholm	Värmdö	Österåker	Östra Ryd
1716		15	28		39	32
1717		4	32		56	37
1718		18	15		39	17
1719		21	12		31	31
1720		24	36		48	29
1721		17	33		27	23
1722		8	29		26	17
1723		7	29		28	24
1724		13	19		32	14
1725		5	16		31	7
1726		12	19		32	12
1727		18	16		32	21
1728		7	13		43	13
1729		4	31		33	28
1730		13	13		37	24
1731		11			43	23
1732		13			33	13
1733		16			35	30
1734		10	16		42	27
1735		8			24	19
1736		24	27		44	37
1737		20	40		42	42
1738		18	26		73	29
1739	3	22	37		41	25
1740	36	38	68		68	26
1741	18	27	45		27	36
1742	26	27	114		67	36
1743	20	37	89		49	43
1744	13	16	21		38	9
1745	10	9	14		36	10
1746	22	9	15		26	21
1747	15	18	23		43	25
1748	18	25	29		47	20
1749	16	20	33		39	38
1750	13	13	41		40	32
1751	19	19	64		38	34
1752	38	13	38		52	34
1753	20	13	37		27	21
1754	16	16	38		41	20
1755	16	15	30		47	41
1756	25	23	48		59	49
1757	25	24	40		45	61
1758	39	23	54		56	47
1759	28	28	49		69	53
1760	31	20	32		72	41

Årtal	Ljusterö	Ros.-Kulla	Vaxholm	Värmdö	Österåker	Östra Ryd
1761	32	11	72		58	55
1762	20	29	49		90	52
1763	37	17	75		67	46
1764	30	24	47		65	51
1765	35	22	42		74	47
1766	24	14	36		67	39
1767	15	19	80		47	33
1768	12	16	27		35	20
1769	18	19	49		40	28
1770	13	30	30		38	33
1771	17	10	46		45	42
1772	13	17	98		55	42
1773	11	16	46		68	61
1774	11	12	21		42	36
1775	28	19	47		55	50
1776	32	25	63		49	69
1777	35	21	49		61	57
1778	32	9	54		62	31
1779	29	10	34		71	74
1780	24	13	54		42	26
1781	25	18	33		46	33
1782	19	24	42		57	33
1783	14	10	44		40	33
1784	16	20	77		66	25
1785	26	21	45		53	25
1786	16	5	34		50	27
1787	20	18	60		64	51
1788	28	13	57		51	30
1789	28	11	97		67	34
1790	26	18	63		50	52
1791	22	16	40		65	42
1792	23	20	35		51	19
1793	15	16	40		49	41
1794	28	25	55		45	27
1795	29	27	42		61	35
1796	19	15	30		35	23
1797	20	14	38		47	32
1798	36	13	51		51	27
1799	21	16	52		45	37
1800	35	19	44		44	39
1801	38	30	51		57	29
1802	24	19	53		48	31
1803	15	6	56		31	13
1804	18	7	43		51	22
1805	19	17	33		29	19

Årtal	Ljusterö	Ros.-Kulla	Vaxholm	Värmdö	Österåker	Östra Ryd
1806	26	19	47		42	39
1807	37	20	62		30	24
1808	24	19	142		45	46
1809	25	17	264		66	51
1810	14	19	44		65	52
1811	25	19	44		72	51
1812	13	25	61		62	37
1813	22	14	36		38	19
1814	37	15	33		41	36
1815	22	9	50		52	30
1816	29	13	27		39	28
1817	19	21	40		36	26
1818	26	15	48		51	34
1819	31	23	40		43	38
1820	35	27	48		64	39
1821	57	21	26		48	33
1822	20	19	31		34	31
1823	24	24	35		36	24
1824	35	20	25		44	33
1825	26	7	37		33	27
1826	24	10	37		27	32
1827	23	30	45		41	38
1828	26	18	47		64	39
1829	55	19	86		49	45
1830	39	23	35		54	54
1831	31	11	54		62	39
1832	33	12	33		42	36
1833	39	13	30		38	27
1834	35	16	50		35	31
1835	29	9	23		21	28
1836	23	11	34		41	24
1837	46	18	33		54	26
1838	31	14	36		54	22
1839	23	20	22		54	27
1840	27	14	28		37	28
1841	31	27	32		39	18
1842	23	13	27		63	20
1843	27	11	28		50	15
1844	19	15	30		37	25
1845	24	12	26		44	20
1846	28	20	40		57	38
1847	44	10	43		87	31
1848	30	18	42		61	40
1849	35	15	36		70	30
1850	22	14	39		66	27

Årtal	Ljusterö	Ros.-Kulla	Vaxholm	Värmdö	Österåker	Östra Ryd
1851	22	18	36		42	27
1852	43	11	38		59	25
1853	26	14	58		60	26
1854	16	15	77		49	30
1855	43	16	29		64	22
1856	51	20	47		89	43
1857	34	18	44		67	35
1858	34	14	41		84	34
1859	37	19	45		58	22
1860	29	19	44		56	27
1861	24	22	46		67	23
1862	48	23	30		59	33
1863	40	29	26		62	21
1864	43	18	27		48	32
1865	25	23	36		47	44
1866	21	16	32		53	29
1867	22	19	47		51	18
1868	29	23	51		48	19
1869	42	17	26		64	29
1870	52	26	43		86	24
1871	32	13	38		43	31
1872	30	22	38		53	23
1873	38	22	48		47	34
1874	47	16	48		44	42
1875	44	14	37		51	27
1876	29	14	46		48	33
1877	23	10	41		47	21
1878	24	18	33		36	26
1879	30	11	27		34	38
1880	30	11	32		34	20
1881	15	6	11		55	26
1882	28	11	39		60	22
1883	27	11	43		44	25
1884	33	9	44		57	32
1885	23	10	36		58	24
1886	29	9	29		53	20
1887	35	7	61		44	16
1888	17	20	30		38	21
1889	28	19	46		38	20
1890	26	19	36		32	22
1891	20	12	45		45	21
1892	29	8	44		48	34
1893		11	31		45	20
1894		9	45		44	17
1895	30	13	19		27	19

Årtal	Ljusterö	Ros.-Kulla	Vaxholm	Värmdö	Österåker	Östra Ryd
1896	28	14	25		32	24
1897	28	23	37		44	7
1898	37	23	39		34	11
1899	19	19	46		44	33
1900	25	16	37		56	13
1901	25	13	53		38	22
1902	12	13	39		49	23
1903	23	10	39		48	15
1904	30	9	57		54	20
1905	29	18	52		53	21
1906	30	14	48		47	17
1907	26	7	49		48	26
1908	27	8	47		48	19
1909	28	7	39		44	12
1910	24	7	56		47	20
1911	24	13	45		41	28
1912	34	9	64		34	22
1913	25	6	37		48	14
1914	24	8	63		45	16
1915	27	19	46		33	16
1916	25	10	54		61	9
1917	24	13	48		38	13
1918	38	8	66		44	27
1919	34	22	58		50	16
1920	25	10	53		42	14
1921	26	7	54		34	17
1922	24	6	35		37	19
1923	29	7	43		35	10
1924	31	9	52		37	10
1925	23	16	45		40	14
1926	27	10	48		33	12
1927	24	12	52		42	13
1928	26	13	39		49	17
1929	22	14	40		32	17
1930	33	15	44		39	14
1931	19	6	74		51	20
1932	29	8	59		43	15
1933	25	9	52		38	18
1934	32	6	48		35	28
1935	19	9	59		42	10
1936	23	10	34		47	14
1937	32	12	43		59	7
Σ	5292	4013	10168	2457	11005	7544